

تأثیر سرمایه اجتماعی بر بهسازی و نوسازی بافت های فرسوده شهری (نمونه موردی محله آخوند شهر قزوین)

حمید لطیفی^{۱*}، سبحان محمدزهرایی^۲

۱- کارشناس ارشد مهندسی عمران - سازه ، Hamid.ing84@Gmail.com

۲- کارشناس ارشد مهندسی عمران - مهندسی و مدیریت ساخت ، دانشگاه پیام نور واحد کرج ، Sobhan.Mzahraey@Gmail.com

چکیده

پدیده فرسودگی در بافت های شهری علاوه بر کالبد بافت ، بر فعالیت های اجتماعی و اقتصادی آن تاثیر گذار است . در تحقیق حاضر بالا بودن سرمایه اجتماعی در محله آخوند شهر قزوین را به عنوان یک پیش فرض قلمداد کرده و تاثیر سرمایه اجتماعی بر بهسازی و نوسازی بافت های فرسوده شهری را به عنوان هدف اساسی در تحقیق مطرح ساخته ایم. این تحقیق با روش توصیفی- تحلیلی انجام گرفت و جهت گردآوری اطلاعات میدانی از محدوده مورد مطالعه از پرسشنامه اختصاصی استفاده شد و حجم نمونه با سطح اطمینان ۹۵٪ و احتمال خطای ۵٪ ، ۳۲۴ نفر تعیین شد. نتایج بیانگر آن است که تمایل به مشارکت در نوسازی محله دارای رابطه معنی دار و مستقیم (در حد متوسط) با متغیرهای احساس تعلق، انسجام اجتماعی و رابطه معنی دار و معکوس (در حد متوسط) با متغیر مشکلات محله است و تمایل به ادامه سکونت در محله نیز دارای رابطه معنی دار و مستقیم (در حد متوسط) با متغیرهای احساس تعلق، امنیت، انسجام اجتماعی و رابطه معنی دار و معکوس (در حد متوسط) با متغیر مشکلات محله است. مهمترین عوامل سرمایه اجتماعی در نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده شهری بترتیب : آگاهی و توجه (با ضریب تاثیر ۰.۳۳۸) ، اعتماد (با ضریب تاثیر ۰.۳۰۷) ، مشارکت مدنی (با ضریب تاثیر ۰.۲۶۱) ، شبکه های اجتماعی (با ضریب تاثیر ۰.۱۸۱) ، پیوند های همسایگی (با ضریب تاثیر ۰.۱۷۹) هستند.

واژه‌های کلیدی: بافت فرسوده ، حیات شهری ، سرمایه اجتماعی ، محله آخوند شهر قزوین

۱- مقدمه

نحوه ی مطالعه و برخورد با بافت های فرسوده باید مورد بازبینی قرار گیرد و لزوم بازنگری در معیارها و شاخص های کالبدی و اجتماعی و نیز بازنشاسی و استفاده از قابلیت های فضایی - کالبدی و اجتماعی مختص بافتهای فرسوده شهرها در زمینه های اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی و کالبدی ، لازم است با استفاده از رویکردهای موثر در این زمینه ، اقدام شود تا از این طریق گام های موثری در جهت احیای آن ها برداشته شود . بر همین اساس پژوهش حاضر بر آن است تا با مطالعه محله آخوند قزوین به عنوان نمونه موردی ، ویژگی ، جایگاه و نقش سرمایه اجتماعی را در بهسازی و نوسازی آن محله مشخص نماید . علت توجه به این محله، قرارگیری در بافت قدیمی و هسته اولیه شهر می باشد. بر اساس ویژگی مذکور انتظار می رود قدمت سکونت ساکنین در این محله، احساس تعلق و تمایل به ادامه سکونت در اهالی محله بیشتر بوده و بستر مناسب تری